

מחון להערכת המבחן במדעים ובטכנולוגיה לכיתות ה'

מיצ"ב תשס"ג - 2003

נוסח א'

הנחיות כלליות

- בשאלות מסוג רב-ברירה (ר"ב) יש לרשום בדף התשובות את מספר התשובה שניתנה על ידי התלמיד.
- בשאלות הפתוחות יש להעריך את התשובה לפי ההנחיות המפורטות במחון ולרשום בדף התשובות את הציון המתאים.

מס' שאלה	סוג שאלה	תשובה נכונה	טווח ציון

פרק 1

משימה 1 - משפחה של פינגווינים (יצורים חיים)			
	ר"ב		1
2-0		- קור עז (1 נק') - מחסור במזון (1 נק') לקבל גם תשובות שדנות בקור ובמחסור במזון בלי לנסח זאת במפורש	2
	ר"ב		3
	ר"ב		4
משימה 2 - ניסוי (עולם היצורים החיים)			
	ר"ב		1
3-0		- התנאים הזחים - סוג העציץ - סוג הזרעים - מספר (כמות) הזרעים - מיקום מואר - זמני השקייה - כמויות המים ששימשו להשקייה - זרעו את הזרעים שבכל העציצים באותו יום, באותה שעה, באותו מקום (1 נק' לכל תנאי נכון עד מקסימום 3 נק')	2
	ר"ב		3
	ר"ב		4

טווח ציון	תשובה נכונה	סוג שאלה	מס' שאלה														
	משימה 3 - מכלים (טכנולוגיה)																
2-0	▪ אפשר לראות דרכו את המיץ ▪ אין פגיעה בטעמו או בריחו של המיץ ▪ המיץ לא יכול להיספג במיכל או לחלחל דרכו ▪ יש אנשים שחושבים שמיכל זכוכית יותר יוקרתי ממיכל קרטון ▪ ניתן למיחזור לקבל גם תשובות הגיוניות הקשורות לתכונות הזכוכית – לא נקרעת, יתרונות הקשורים לשקיפות, בקבוק שקוף (אפשר לראות את המיץ), אפשר לשטוף ולהשתמש שוב בבית, עמיד, נוח לאחיזה. לא לקבל: לא מלכלך את הסביבה, לא מתכלה, שומר על קור, התייחסות קונקרטיית לאיורים. (1 נק' לכל יתרון עד מקסימום 2 נק')		1														
2-0	▪ קל יותר ממיכל זכוכית ▪ נוח לאחסון ▪ לא שביר (לקבל גם ניסוח "להתפוצץ" במקום "להישבר") ▪ ניתן למחזור בקלות ▪ התייחסות לכך שציפוי הפלסטיק הפנימי שומר על המיץ, לקבל גם תשובות הגיוניות שעושות השוואה בין קרטון לזכוכית – זול יותר, חד פעמי וחוסך שטיפת כלים, קל לטלטול (אפשר לקחת אותו לכל מיני מקומות) לא לקבל: שומר על קור, עמיד, התייחסות קונקרטיית לאיורים כאל הגורם שצריך להשוות. (1 נק' לכל תנאי נכון עד מקסימום 2 נק')		2														
1-0	▪ מניעת ספיגת המיץ במיכל או: ▪ מניעת שינויים בריח או בטעם של המיץ לקבל גם תשובות העוסקות בהגנה על הקרטון (מפני הירטבות, התפוררות, דליפה וכדומה).		3														
4-0	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="text-align: right;">תכנון הפריסה של המכל</td> <td style="text-align: right;"><u>2</u></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">גזירת החומר על פי הפריסה, וחירור לפקק</td> <td style="text-align: right;"><u>3</u></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">הכנת החומר המצופה בפלסטיק</td> <td style="text-align: right;"><u>1</u></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">שליחת המכלים למפעל כדי שימלאו אותם במיץ</td> <td style="text-align: right;"><u>5</u></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">קיפול המכל והדבקתו</td> <td style="text-align: right;"><u>4</u></td> </tr> </table> לקבל גם: <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="text-align: right;">תכנון הפריסה של המכל</td> <td style="text-align: right;"><u>1</u></td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">גזירת החומר על פי הפריסה, וחירור לפקק</td> <td style="text-align: right;"><u>3</u></td> </tr> </table>	תכנון הפריסה של המכל	<u>2</u>	גזירת החומר על פי הפריסה, וחירור לפקק	<u>3</u>	הכנת החומר המצופה בפלסטיק	<u>1</u>	שליחת המכלים למפעל כדי שימלאו אותם במיץ	<u>5</u>	קיפול המכל והדבקתו	<u>4</u>	תכנון הפריסה של המכל	<u>1</u>	גזירת החומר על פי הפריסה, וחירור לפקק	<u>3</u>		4
תכנון הפריסה של המכל	<u>2</u>																
גזירת החומר על פי הפריסה, וחירור לפקק	<u>3</u>																
הכנת החומר המצופה בפלסטיק	<u>1</u>																
שליחת המכלים למפעל כדי שימלאו אותם במיץ	<u>5</u>																
קיפול המכל והדבקתו	<u>4</u>																
תכנון הפריסה של המכל	<u>1</u>																
גזירת החומר על פי הפריסה, וחירור לפקק	<u>3</u>																

מס' שאלה	סוג שאלה	תשובה נכונה	טווח ציון
		2 הכנת החומר המצופה בפלסטיק 5 שליחת המכלים למפעל כדי שימלאו אותם במיץ 4 קיפול המכל והדבקתו (1 נק' על כל מיקום נכון עד מקסימום של 4 נקודות)	
		משימה 4 - כמויות מים (כדור הארץ והיקום)	
1		ב- 1,250 (מליוני מטרים מעוקבים)	1-0
2		בתעשייה	1-0
3		לא	1-0
4		א. (2-0 נק') ▪ שימוש בטפטפות ▪ השקייה בשעות לא חמות ▪ שימוש במים מותפלים ב. (2-0 נק') ▪ התקנת חסכמים ▪ לסגור ברז כשמסבנים (גוף / כלים) ▪ מיכלי הדחה באסלה עם אפשרות להדחה בחצי מיכל ▪ לעשות מקלחות ולא אמבטיות ג. (1-0 נק') ▪ שימוש במי קולחין או במים מותפלים לקבל גם - בחקלאות לשתול גידולי חורף / גידולים שדורשים פחות מים להשתמש במי קולחין יצירת מערכת למחזור מים (באמצעות עיבוי אדים) לאגור מי גשמים, ולהשתמש בהם להשקיה צמצום ענף החקלאות בתעשייה למחזר מים להשתמש במי ים / מי מלח (אם זה מתאים) בבית עוד תשובות הגיוניות – לא להשקות את הגינה כל יום לרחוץ כלים בכלי (קערה) ולא בברז לא לרחוץ את המכונית בצינור. בכולם: העלאת מחירי המים.	5-0

פרק 2

1	ר"ב		

טווח ציון	תשובה נכונה	סוג שאלה	מס' שאלה
5-0	▪ ברזל (1 נק' אם לא סומן) ▪ פחם (1 נק') ▪ מלח (1 נק' אם לא סומן) ▪ נפט (1 נק') ▪ שיש (1 נק' אם לא סומן)		2
3-0		א. נוזל ב. גז ג. מוצק	3
		ר"ב	4
		ר"ב	5
		ר"ב	6
		ר"ב	7
		ר"ב	8
		ר"ב	9
1-0	מתיישרת לקבל גם: נשמטת, פתוחה, נרפית / רפויה, משתחררת		10
		ר"ב	11
		ר"ב	12

פרק 3

קבוצה 1 - האדם - מערכת הדם			
		ר"ב	1
		ר"ב	2
		ר"ב	3
קבוצה 2 - האדם - מזון ותזונה			
4-0	- הפה ↓ - הוושט ↓ - הקיבה ↓ - המעי הדק ↓ - המעי הגס ↓ - פי הטבעת		1
		ר"ב	2

טווח ציון	תשובה נכונה	סוג שאלה	מס' שאלה
		ר"ב	3
	קבוצה 3 - חומרים ואנרגיה – משאבי טבע		
		ר"ב	1
		ר"ב	2
		ר"ב	3
	קבוצה 4 - חומרים ואנרגיה – הפקת אנרגיה חשמלית וניצולה		
5-0	שרפת דלק (1 נק') ↓ חימום מים (1 נק') ↓ היווצרות קיטור (1 נק') ↓ סיבוב הטורבינה (1 נק') ↓ הפעלת הגנרטור (1 נק')		1
		ר"ב	2
		ר"ב	3
	קבוצה 5 – חומרים ואנרגיה - קול		
		ר"ב	1
		ר"ב	2
		ר"ב	3
	קבוצה 6 – חומרים ואנרגיה - אור		
		ר"ב	1
		ר"ב	2
		ר"ב	3